

Interpelacja nr 15463

do ministra klimatu i środowiska

w sprawie dramatycznej sytuacji mieszkańców gmin Goczałkowice-Zdrój, Pszczyna, Miedźna i Czechowice-Dziedzic wobec zaprzestania wypłaty odszkodowań za szkody górnicze przez PG Silesia

Zgłaszający: Bronisław Foltyn

Data wpływu: 19-02-2026

W imieniu mieszkańców gmin: Goczałkowice-Zdrój, Pszczyna, Miedźna i Czechowice-Dziedzice oraz władz samorządowych ww. gmin zwracam się z pilną interwencją w sprawie planowanego przeniesienia koncesji nr 162/94 (zmienionej decyzją z 20 grudnia 2019 r.) na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Silesia” z Przedsiębiorstwa Górniczego „Silesia” sp. z o.o. (PG Silesia) na rzecz Bumech SA.

Działalność PG Silesia w latach 2012–2025 spowodowała na obszarze górniczym „Czechowice II” potężne, a w wielu przypadkach nieodwracalne, szkody górnicze, środowiskowe i infrastrukturalne, które zostały szczegółowo udokumentowane w skargach mieszkańców, procesach sądowych, pismach gmin oraz kontrolach organów państwowych.

Główne nieprawidłowości:

- Brak decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (DŚU) ex post, mimo że w grudniu 2019 r. wydłużono koncesję na kolejne 25 lat, spółka nie uzyskała wymaganej decyzji środowiskowej. Ministerstwo Klimatu i Środowiska w odpowiedzi na interpelację poselską nr K10INT7648 (14.02.2025 r.) potwierdziło, że w programie naprawczym MKiŚ nie ujęto obowiązku uzyskania DŚU ex post przez PG Silesia (pytanie 2).
- Masowe i nieusuwane szkody górnicze.
- Pękanie ścian i fundamentów budynków mieszkalnych.
- Osiadanie terenu powodujące powstanie niecek zalewowych na polach uprawnych (niemożność prowadzenia gospodarki rolnej, zmiany hydrogeologiczne).
- Uszkodzenie infrastruktury drogowej i kanalizacyjnej – liczne przypadki cofki ścieków do piwnic i domów. PG Silesia systematycznie odmawia wypłaty odszkodowań i napraw; sprawy kierowane są na drogę sądową, gdzie spółka się odwołuje i odwleka postępowania.
- Nienadzorowane zasypywanie zbiornika retencyjnego Rontok w Rudółtowicach. Staw pełnił bardzo ważną funkcję przeciwpowodziową. Jego zasypywanie skałą płonną spowodowało zmianę kierunku spływów wód powierzchniowych i powstanie nowych terenów zalewowych w sąsiedztwie Wisły, w szczególności na terenie gminy Goczałkowice-Zdrój.
- Niewłaściwe zagospodarowanie odpadów górniczych.
- Brak decyzji środowiskowej dla hałdy w Rudółtowicach.
- Zanieczyszczenie pyłem (w tym metale ciężkie) gleb, rzek i powietrza – realne zagrożenie zdrowia mieszkańców (pylica, nowotwory).

- Brak skutecznego nadzoru górniczego.
- Wyższy Urząd Górniczy i Okręgowy Urząd Górniczy w Katowicach przeprowadziły w latach 2023–2024 45 kontroli, w tym tylko 7 dotyczących szkód górniczych.
- W odpowiedzi ministra przemysłu (BM I.053.30.2025.TŚ z 2.04.2025r.) potwierdzono, że organa nadzoru nie posiadają narzędzi egzekucji napraw szkód – sprawy pozostają w gestii prawa cywilnego.
- Najwyższa Izba Kontroli w raporcie KSI.430.5.2024 nr ew. 92/2024/P/22/041.KSI wykazała szereg nieprawidłowości przy udzielaniu i zmianie koncesji.
- Brak współpracy ze stroną społeczną i samorządową. Mieszkańcy i gminy od lat zgłaszają trudności w kontakcie z kopalnią; nie ma skutecznego funduszu gwarancyjnego na szkody górnicze.

Przeniesienie koncesji na Bumech SA:

Planowane przeniesienie całej koncesji (wraz z częścią obszarów i terenów górniczych) na Bumech SA budzi uzasadniony niepokój.

- Bumech przejmie odpowiedzialność jedynie za szkody powstałe po przeniesieniu koncesji (art. 149 PGG).
- Za szkody historyczne (w tym te jeszcze niewykryte) nadal formalnie odpowiada PG Silesia (w restrukturyzacji), a w razie jej likwidacji – Skarb Państwa.
- Nie ustalono wysokości i zasad funkcjonowania funduszu ubezpieczeniowego na szkody górnicze.
- Nie przeprowadzono nowej oceny oddziaływania na środowisko ani nowych symulacji osiadania terenu (teoria Knothego-Budryka) w związku z dalszą eksploatacją.

Gmina Goczałkowice-Zdrój złożyła 4 lutego 2026 r. wniosek ZW.6560.1.2026 o przeprowadzenie kompleksowej analizy oceny skutków przeniesienia koncesji w warunkach postępowania sanacyjnego i umowy dzierżawy zorganizowanej części przedsiębiorstwa do Ministerstwa Klimatu i Środowiska, do Departamentu Geologii.

W związku z powyższym proszę o odpowiedź na następujące pytania:

1. Czy Ministerstwo Klimatu i Środowiska zamierza wydać decyzję o przeniesieniu koncesji nr 162/94 na Bumech SA mimo udokumentowanych, masowych i nieusuniętych szkód górniczych oraz braku decyzji środowiskowej ex post?
2. Czy przed ewentualnym przeniesieniem koncesji ministerstwo zażąda od Bumech SA utworzenia funduszu gwarancyjnego na pokrycie wszystkich szkód historycznych – powstałych przed przeniesieniem koncesji, w tym przed wszczęciem postępowania sanacyjnego i przyszłych (z podaniem minimalnej wysokości funduszu)? Czy ministerstwo obarczy odpowiedzialnością za te szkody Bumech SA?
3. Czy ministerstwo przeprowadzi kompleksową kontrolę wpływu dotychczasowej eksploatacji na środowisko (w tym hałdę Rudółtwice i zbiornik Rontok) oraz wyda decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach ex post?

4. W jaki sposób ministerstwo zapewni, że Bumech SA nie uniknie odpowiedzialności za szkody powstałe przed przeniesieniem koncesji (w tym te, które ujawnią się w ciągu 5 lat po przeniesieniu – art. 149 PGG)?

5. Czy ministerstwo zamierza wstrzymać procedurę przeniesienia koncesji do czasu: a) wykonania nowych symulacji osiadania terenu, b) pełnego rozliczenia i naprawy dotychczasowych szkód, c) uzyskania pozytywnej opinii gmin dotkniętych działalnością kopalni?

6. Kto ponosi odpowiedzialność za brak reakcji na raport NIK oraz za wieloletnie tolerowanie stanu, w którym prywatna kopalnia powoduje szkody, a organa nadzoru nie są w stanie wyegzekwować wypłat odszkodowań?

7. Jeżeli Bumech SA lub inny podmiot, który będzie w posiadaniu koncesji, przestanie wypłacać odszkodowania, to czy Skarb Państwa będzie odpowiadał za wszystkie historyczne szkody górnicze wynikłe z prowadzenia działalności górniczej?

8. Czy do wniosku o przeniesienie koncesji została dołączona przez wnioskodawcę, czyli Bumech SA, zgoda, o której mowa w art. 36 ust. 1, wydana przez przedsiębiorcę, w przypadku którego toczą się postępowania przez organ do tego uprawniony?